

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2012

- A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**
- B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ –ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ –ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ**
- Γ. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ (ΕΛΛΑΔΑ – ΕΥΡ. ΕΝΩΣΗ – ΕΥΡΩΖΩΝΗ)**

3 Μαΐου 2012

Το IOBE διεξάγει κάθε μήνα από το 1981 Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στις επιχειρήσεις στους τέσσερις τομείς της οικονομίας και, από τον Μάιο του 2008, και στους καταναλωτές. Οι έρευνες αποτελούν μέρος του κοινού εναρμονισμένου προγράμματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (DG ECFIN) και τα αποτελέσματά τους χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του δείκτη οικονομικού κλίματος σε Ελλάδα και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, ενώ δημοσιεύονται αναλυτικά στις εκδόσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι αναλύσεις που δημοσιεύονται κάθε μήνα με τη μορφή αυτής της έκδοσης στηρίζονται στα πρωτογενή, αναλυτικά στοιχεία για πάνω από 1000 επιχειρήσεις και αντιπροσωπευτικό δείγμα 1500 καταναλωτών, όπως προκύπτουν από τις έρευνες που διεξάγει αποκλειστικά και μόνο το IOBE για την Ελλάδα για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

*Επόμενο δελτίο: **5 Ιουνίου 2012***

A. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΛΙΜΑ: ΕΕ-27, ΕΥΡΩΖΩΝΗ, ΕΛΛΑΔΑ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2012

α) Ε.Ε – Ευρωζώνη: Αμετάβλητο το κλίμα στην ΕΕ, εξασθένιση των προσδοκιών στην Ευρωζώνη

Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος, σταθεροποιείται μετά από ένα δίμηνο ήπιας βελτίωσης στην **Ευρωπαϊκή Ένωση**, στις 93,2 μονάδες, ενώ υποχωρεί κατά 1,7 μονάδες στην **Ευρωζώνη**, φθάνοντας στις 92,8 μονάδες. Η πτώση αυτή εκπορεύεται κυρίως από την εξασθένιση του κλίματος στη Βιομηχανία και τις Υπηρεσίες, με στις προσδοκίες να βελτιώνονται μόνο στο Λιανικό Εμπόριο και στις δύο ζώνες. Πάντως ο δείκτης τόσο στην ΕΕ, όσο και την Ευρωζώνη, παραμένει χαμηλότερα από το μακροχρόνιο μέσο όρο του.

Συγκεκριμένα, στη **Βιομηχανία**, ο δείκτης κλίματος περιορίζεται και αυτόν το μήνα στην ΕΕ (-0,6) και περισσότερο στην Ευρωζώνη (-1,9). Στις **Υπηρεσίες**, ο σχετικός δείκτης παραμένει σχεδόν αμετάβλητος στην ΕΕ, αλλά εξασθενεί σημαντικά στην Ευρωζώνη (-2,1), ενώ αντίθετα στο **Λιανικό Εμπόριο**, το κλίμα βελτιώνεται και αυτόν τον μήνα, περισσότερο στην ΕΕ (+2,6) και λιγότερο στην Ευρωζώνη (+0,6). Στις **Κατασκευές**, ο δείκτης προσδοκιών σημειώνει κάμψη και τον Απρίλιο, κυρίως στην ΕΕ (-1,3) και λιγότερο στην Ευρωζώνη (-0,7), κυρίως λόγω των αναμενόμενων απωλειών σε όρους θέσεων εργασίας. Τέλος, ο δείκτης **Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** αλλάζει τάση και πάλι και στις δύο ζώνες και περιορίζεται κατά -0,9 και -0,8 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα, εξέλιξη η οποία οφείλεται ως επί το πλείστον στις δυσοίωνες προβλέψεις των ευρωπαίων πολιτών για τη μελλοντική *οικονομική κατάσταση της χώρας τους* αλλά και *του νοικοκυριού τους*. Αναλυτικότερα:

- Στη **Βιομηχανία**, οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών διαμορφώνονται στις -7,7 μονάδες στην ΕΕ και στις -9,0 μονάδες στην Ευρωζώνη. Οι θετικές *προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής* υποχωρούν σχεδόν κατά 3 μονάδες και στις δύο ζώνες, ενώ παραπλήσια είναι και η πτώση των δεικτών στις *εκτιμήσεις για τα επίπεδα παραγγελιών*. Τέλος, οι *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* εξομαλύνονται στην ΕΕ και παραμένουν στα ίδια επίπεδα στην Ευρωζώνη.
- Στις **Υπηρεσίες**, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώνονται στις -3,7 και -2,4 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Οι αρνητικές *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους* επιδεινώνονται οριακά στην ΕΕ και εντονότερα, κατά 3 περίπου μονάδες, στην Ευρωζώνη, ενώ οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση* υποχωρούν κατά 2 σχεδόν μονάδες σε αμφότερες τις ζώνες. Τέλος, οι θετικές *προβλέψεις των επιχειρήσεων για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της ζήτησης* κερδίζουν έδαφος στην ΕΕ, αλλά εξασθενούν στην Ευρωζώνη.
- Στο **Λιανικό Εμπόριο**, οι σχετικοί δείκτες διαμορφώνονται στις -8,7 μονάδες στην ΕΕ και στις -11,4 μονάδες στην Ευρωζώνη. Οι αρνητικές *εκτιμήσεις για την τρέχουσα επιχειρηματική δραστηριότητα* αμβλύνονται ελαφρά στην ΕΕ, ενώ αντίθετα, διευρύνονται στην Ευρωζώνη, με τις *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* να υποδηλώνουν σημαντική αποκλιμάκωση, κυρίως στην ΕΕ. Τέλος, ο αρνητικός δείκτης των *προβλέψεων για τις*

πωλήσεις τους επόμενους μήνες περιορίζεται κατά 2 μονάδες στην ΕΕ, αλλά παραμένει αμετάβλητος στην Ευρωζώνη.

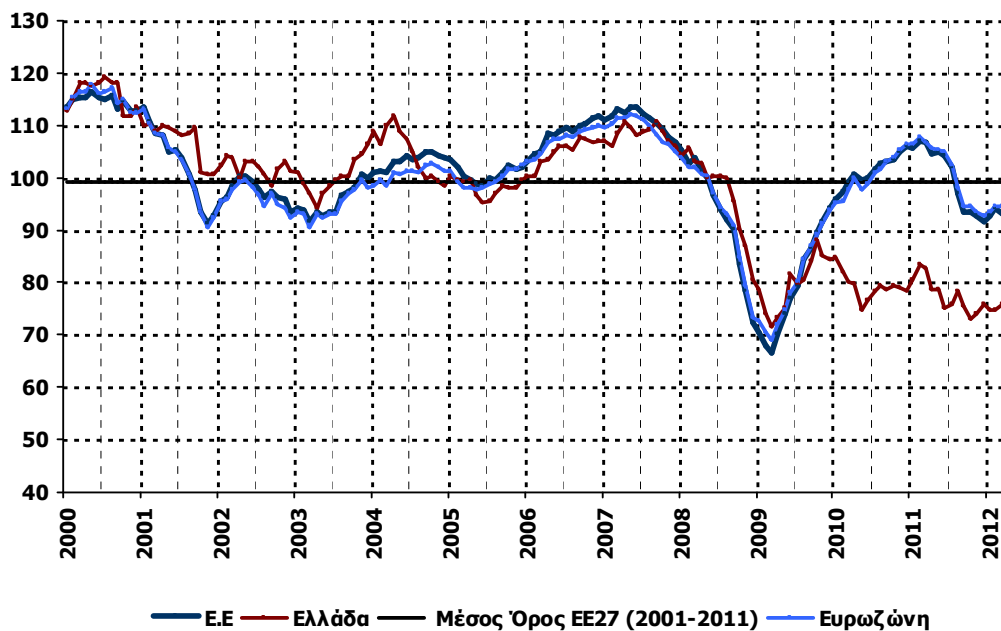
Πίνακας 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος (1990-2011=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

			Μέσος όρος									
	Min	Max	2001-2011	2007	2008	2009	2010	2011				
ΕΕ-27	66,9 Μαρ-09	113,8 Ιουν-07	99,3	111,03	93,32	79,31	101,18	100,28				
Ευρωζώνη	69,6 Μαρ-09	113,0 Ιαν-01	98,7	109,38	93,46	80,24	100,51	101,01				
Ελλάδα	67,2 Μαρ-09	111,9 Απρ-04	96,3	108,38	97,43	79,70	79,31	77,62				
2011												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	105,5	107,0	106,8	104,7	104,9	104,1	101,9	97,1	93,6	93,6	92,6	91,6
Ευρωζώνη	106,3	107,6	106,7	105,6	105,1	104,9	102,5	98,1	94,6	94,4	93,5	92,8
Ελλάδα	80,6	83,5	82,6	78,8	78,6	75,0	75,8	78,3	75,5	73,0	74,0	75,7
2012												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	92,8	94,0	93,2	93,2								
Ευρωζώνη	93,4	94,5	94,5	92,8								
Ελλάδα	74,9	74,9	75,7	77,3								

Σημείωση: Ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (1990-2010=100) υπολογίζεται με βάση τους επιμέρους Δείκτες Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία, τις Κατασκευές, το Λανικό Εμπόριο και τις Υπηρεσίες, καθώς και το Δείκτη Εμπιστοσύνης στους Καταναλωτές.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

Διάγραμμα 1: Δείκτες Οικονομικού Κλίματος Ε.Ε-27 και Ελλάδα (1990-2011=100, εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfm

- Στις **Κατασκευές**, οι σχετικοί δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται τον Απρίλιο στις -30,3 και -27,4 μονάδες αντίστοιχα. Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας, οι αρνητικές *προβλέψεις για το επίπεδο των εργασιών* επιδεινώνονται οριακά στην ΕΕ και παραμένουν στα ίδια επίπεδα στην Ευρωζώνη, ενώ ήπια υποχώρηση καταγράφεται στις *προβλέψεις για την απασχόληση το επόμενο 12μηνο* και στις δύο ζώνες.
- Ο **Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης** τον Απρίλιο διαμορφώνεται στις -20,2 μονάδες στην και στις -19,9 μονάδες στην Ευρωζώνη. Οι αρνητικές *προβλέψεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους* υποχωρούν οριακά και στις δύο ζώνες, ενώ μεγαλύτερη είναι η πτώση στις εκτιμήσεις για *την οικονομική κατάσταση της χώρας* κατά 3 μονάδες, τόσο στην ΕΕ, όσο και την Ευρωζώνη. Η *πρόθεση για αποταμίευση* επιδεινώνεται οριακά και σε αμφότερες τις ζώνες. Αντίθετα, ο δείκτης *προβλέψεων για την εξέλιξη της ανεργίας* αμβλύνεται κατά μία μονάδα σε ΕΕ και Ευρωζώνη.
- Τέλος, ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες** (δεν περιλαμβάνεται στο δείκτη οικονομικού κλίματος) αποκλιμακώνεται στην ΕΕ και περισσότερο στην Ευρωζώνη (στις +1,4 από +3,5 και στις -7,7 από -3,5 μονάδες αντίστοιχα). Από τα επιμέρους στοιχεία, οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων* παραμένουν αμετάβλητες και στις δύο ζώνες, ενώ οι *εκτιμήσεις για την τρέχουσα εξέλιξη της ζήτησης* υποχωρούν ήπια στην ΕΕ και αισθητά στην Ευρωζώνη. Τέλος, ο δείκτης των *προβλέψεων της ζήτησης στο επόμενο τρίμηνο* περιορίζεται επίσης, κατά 4 στην ΕΕ και κατά 7 μονάδες στην Ευρωζώνη.

Το οικονομικό κλίμα έχει επιδεινωθεί στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες. Από τις επτά μεγαλύτερες, το κλίμα βελτιώνεται στην Ολλανδία (+1,2) και το Ην. Βασίλειο (+4,2), ενώ αντίθετα υποχωρεί σημαντικά στην Ιταλία (-5,7) και την Πολωνία (-2,3) και ακολούθως στην Ισπανία (-1,8) και την Γερμανία (-1,0), παραμένοντας σχεδόν αμετάβλητο στην Γαλλία (-0,4). Η Γερμανία παραμένει σταθερά η μόνη μεγάλη χώρα στην οποία ο σχετικός δείκτης κινείται πάνω από τον μακροχρόνιο μέσο όρο του.

β) Ελλάδα: Μικρή βελτίωση του οικονομικού κλίματος

Ο **Δείκτης Οικονομικού Κλίματος στην Ελλάδα** κινείται ανοδικά και τον Απρίλιο και διαμορφώνεται στις 77,3 μονάδες (από 75,7 μονάδες). Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στη Βιομηχανία και στις Κατασκευές κερδίζουν έδαφος, ενώ στις Υπηρεσίες και στο Λιανικό Εμπόριο παραμένουν σχεδόν αμετάβλητες, με την καταναλωτική εμπιστοσύνη να βελτιώνεται και αυτή οριακά. **Το κλίμα εμφανίζει τάσεις σταθεροποίησης του τελευταίους 3-4 μήνες, σε πολύ χαμηλά όμως επίπεδα, εξέλιξη η οποία θα μπορούσε να αποδοθεί και στον εκλογικό κύκλο. Αν και ιστορικά – από το 1981, όταν και εισήχθησαν οι έρευνες οικονομικής συγκυρίας στην Ελλάδα - κάθε φορά που πλησίαζε μια εκλογική διαδικασία η βελτίωση του οικονομικού κλίματος ήταν εμφαντική, καθώς ενισχύονται σημαντικά οι θετικές προσδοκίες νοικοκυριών και επιχειρήσεων, αυτή τη φορά φαίνεται να μην υπάρχει περιθώριο ιδιαίτερης αισιοδοξίας. Οι αβεβαιότητες για την πορεία της οικονομίας είναι μεγάλες και οι προβληματισμοί για την υλοποίηση του νέου προγράμματος ισχυροί, με αποτέλεσμα να διαμορφώνεται ένα περιβάλλον αναμονής των μετεκλογικών εξελίξεων. Είναι άλλωστε βέβαιο ότι αυτές οι εξελίξεις θα καθορίσουν πλέον τις κρίσιμες επιλογές της οικονομικής πολιτικής και άρα και τις νέες παραμέτρους της κοινωνικοοικονομικής ζωής στην Ελλάδα στο επόμενο διάστημα.** Αναλυτικότερα:

- στη **Βιομηχανία**, σημαντική βελτίωση καταγράφουν οι *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής*, ενώ οι χαμηλές *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το τρέχον επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης* αυξάνονται ήπια, με το *επίπεδο των αποθεμάτων* να παραμένει στα ίδια σχεδόν επίπεδα.
- στις **Υπηρεσίες**, οι αρνητικές *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους και τη ζήτηση* εξομαλύνονται ελαφρά, ενώ αντίθετα, οι *προβλέψεις για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου* είναι ακόμα δυσμενέστερες.
- στο **Λιανικό Εμπόριο**, ο έντονα αρνητικός δείκτης των *εκτιμήσεων των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις* καταγράφει περαιτέρω μείωση, ενώ αντίθετα οι *προβλέψεις για τις βραχυπρόθεσμες προοπτικές των πωλήσεων* βελτιώνονται, με τις *εκτιμήσεις για τα αποθέματα* να μην μεταβάλλονται.
- στις **Κατασκευές**, τόσο οι πολύ χαμηλές *προβλέψεις για το πρόγραμμα εργασιών*, όσο και οι αρνητικές *προσδοκίες για την απασχόληση* του τομέα αμβλύνονται ελαφρά.
- στην **Καταναλωτική Εμπιστοσύνη**, οι αρνητικές προβλέψεις για την *οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού* εμμένουν, ενώ οι προβλέψεις για την *οικονομική κατάσταση της χώρας* κινούνται οριακά προς τα κάτω. Η *πρόθεση για αποταμίευση*, μετά τα ιστορικά χαμηλά επίπεδα του Μαρτίου, τον Απρίλιο βελτιώνεται ελαφρά, ενώ τέλος, οι *δυσσείωνες προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας* παραμένουν ισχυρές.

B. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2012

1. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ: Μικρή άνοδος των επιχειρηματικών προσδοκιών

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη **Βιομηχανία** διατηρεί τον Απρίλιο την ανοδική του τροχιά και διαμορφώνεται στις 81,6 μονάδες (από 75,7 μονάδες), σε ελαφρώς υψηλότερο επίπεδο έναντι της αντίστοιχης περσινής επίδοσής του (78,3 μονάδες). **Οι μεταβολές στους περισσότερους δείκτες δραστηριότητας είναι θετικές τον Απρίλιο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα. Οι προβλέψεις για την παραγωγή του επόμενου τριμήνου διαγράφονται σημαντικά ευνοϊκότερες, ενώ ενισχύονται εκ νέου και οι δείκτες εξαγωγικής δραστηριότητας του τομέα.** Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας των επιχειρήσεων που συνδιαμορφώνουν το συνολικό δείκτη, οι *προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής* συνεχίζουν την ανοδική πορεία του Μαρτίου, μετά τις πολύμηνες συνεχείς αρνητικές μεταβολές, ενώ στις *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για το τρέχον επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης* καταγράφεται περαιτέρω βελτίωση στον πάντα αρνητικό σχετικό δείκτη. Τέλος, οι εκτιμήσεις ως προς το *επίπεδο των αποθεμάτων* παραμένουν σχεδόν στα ίδια επίπεδα για τρίτο κατά σειρά μήνα. Αναλυτικότερα:

α) Ως προς το **επίπεδο παραγγελιών και ζήτησης**, ο σχετικός δείκτης κερδίζει 3 μονάδες, χωρίς όμως να αλλάζει η έντονα αρνητική τάση, και διαμορφώνεται στις -49 μονάδες. Από τις επιχειρήσεις του τομέα, το 53% (από 56%) το τελευταίο τρίμηνο δηλώνει μειωμένες για την εποχή παραγγελίες, ενώ μόλις 4% αναφέρει το αντίθετο.

β) Θετικά εξελίσσονται για δεύτερο κατά σειρά μήνα οι **προβλέψεις για την εξέλιξη της παραγωγής τους προσεχείς 3-4 μήνες**, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις +14 μονάδες (από +1 μονάδα), στην καλύτερη επίδοση της τελευταίας διετίας. Έτσι, το ποσοστό όσων προβλέπουν άνοδο παραγωγής το επόμενο τρίμηνο διαμορφώνεται στο 32% (από 23%) έναντι 18% που προβλέπει το αντίθετο (από 22%).

γ) Τα **αποθέματα έτοιμων προϊόντων** παραμένουν σχεδόν αμετάβλητα και πάντα διογκωμένα, καθώς το σχετικό ισοζύγιο βρίσκεται στις +16 μονάδες. Το 26% των επιχειρήσεων του τομέα αναφέρει και πάλι υψηλά για την εποχή αποθέματα, ενώ το 11% (από 9%) δηλώνει ότι αυτά είναι χαμηλά.

δ) Από τους δείκτες που συνδέονται με *την εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων*, όλοι καταγράφουν εκ νέου θετική μεταβολή: οι αρνητικές **εκτιμήσεις για τις παραγγελίες και τη ζήτηση εξωτερικού** αμβλύνονται ήπια και το σχετικό ισοζύγιο διαμορφώνεται στις -19 μονάδες (από -21). Το 11% των επιχειρήσεων του τομέα (από 13%) κρίνει ως υψηλά για την εποχή τα επίπεδα των παραγγελιών του, ενώ τα 3/10 των επιχειρήσεων (από 34%) τα θεωρούν χαμηλά. Και στις **εκτιμήσεις για τις εξαγωγές το τελευταίο τρίμηνο**, το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο περιορίζεται στις -4 μονάδες (από -10) και το 23% των επιχειρήσεων (από 21%) εκτιμά αυξημένες εξαγωγές σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Ελαφρώς

ευνοϊκότερες όμως σε σχέση με τον Μάρτιο είναι και οι **προβλέψεις για τις εξαγωγές τους προσεχείς μήνες**, όπου το σχετικό ισοζύγιο διατηρεί το θετικό του πρόσημο και διευρύνεται ήπια στις +16 μονάδες (από +14). Τρεις στις δέκα επιχειρήσεις αναμένουν άνοδο των εξαγωγών τους το επόμενο διάστημα, ενώ ένα 13% (από 15%) προβλέπει μείωση.

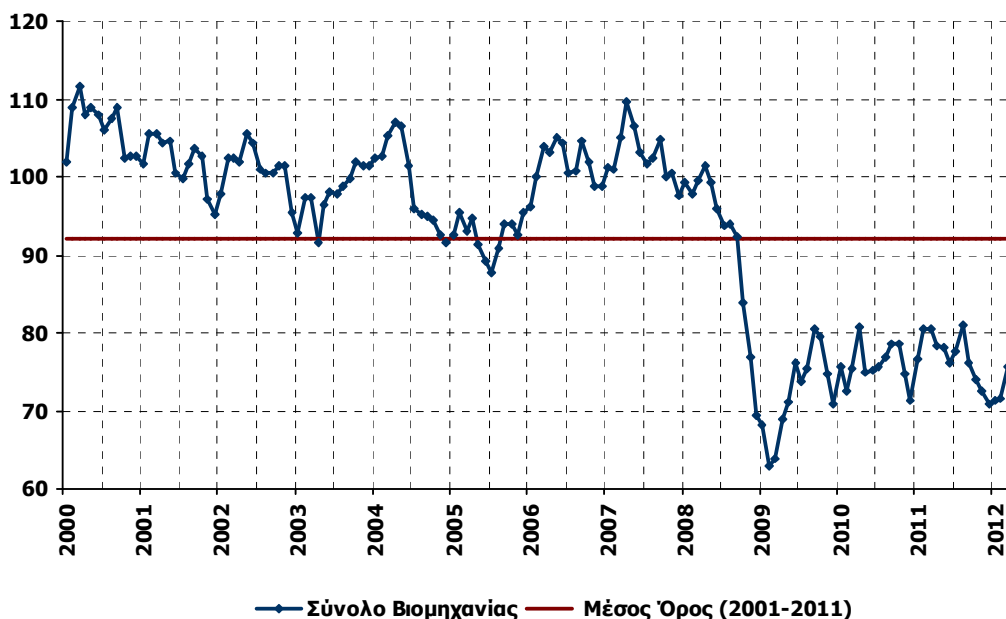
Πίνακας 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία

Βιομηχανία (1996-2006=100)					Μέσος όρος							
					Min	Max	2001-2011	2007	2008	2009	2010	2011
					62,8	109,5	92,2	102,8	91,9	72,1	75,8	76,9
					Φεβ-09	Απρ-07						
2011												
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
76,6	80,6	80,5	78,3	78,1	76,2	77,5	81,0	76,2	74,0	72,6	70,9	
2012												
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
71,4	71,6	75,7	81,6									

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις προοπτικές για την παραγωγή, τις εκτιμήσεις για το ύψος των αποθεμάτων και τις εκτιμήσεις για τη συνολική ζήτηση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 2: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη Βιομηχανία (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

ε) Σχετικά με τους *δείκτες των πωλήσεων*, οι εκτιμήσεις για τις **τρέχουσες πωλήσεις των επιχειρήσεων** κερδίζουν έδαφος, με το σχετικό δείκτη να αλλάζει τάση μετά από ένα τρίμηνο συνεχούς υποχώρησης και να καταγράφει άνοδο των 11 μονάδων (στις -29). Από τις επιχειρήσεις του τομέα, το 44% (από 51%) εκτιμά μειωμένες πωλήσεις σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο και ένα 15% (από 10%) δηλώνει αντίθετα άνοδο. Εξάλλου, ανοδικά κινούνται και οι **προβλέψεις για τις πωλήσεις τους προσεχείς μήνες**, με το σχετικό ισοζύγιο να ανέρχεται τον Απρίλιο στις +13 μονάδες (από +2) και το 32% των επιχειρήσεων (από 24%) να αναμένει ανάκαμψη των πωλήσεών του το επόμενο τρίμηνο.

στ) Οι **μήνες εξασφαλισμένης παραγωγής** διαμορφώνονται ελαφρώς ανώτερα σε σχέση με τον Μάρτιο, στους 4 (από 3,8), ενώ το **ποσοστό χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού**, μετά τα τρία διαδοχικά ιστορικά χαμηλά ρεκόρ των προηγούμενων μηνών, τον Απρίλιο ενισχύεται ελαφρά στο 64,8% (από 62,8%).

ζ) Σε λιγότερο δυσμενή επίπεδα κινούνται τον Απρίλιο και οι **προβλέψεις για την απασχόληση**, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -18 μονάδες (από -25). Όμως το ¼ των επιχειρήσεων του τομέα (από 27%) προβλέπει μείωση των θέσεων εργασίας το προσεχές τρίμηνο, έναντι μόλις 7% που αναμένει άνοδο.

η) Στις **προβλεπόμενες μεταβολές των τιμών των προϊόντων**, ο σχετικός αρνητικός δείκτης αμβλύνεται ελαφρά στις -7 μονάδες (από -10), με το 8% των επιχειρήσεων να αναμένει άνοδο τιμών και ένα διπλάσιο ποσοστό να προβλέπει υποχώρησή τους το επόμενο διάστημα.

θ) Από τα τριμηνιαία ερωτήματα, στις **εκτιμήσεις για τις νέες παραγγελίες** σημειώνεται τον Απρίλιο μικρή αποκλιμάκωση του αρνητικού ισοζυγίου του Ιανουαρίου, το οποίο και διαμορφώνεται στις -12 μονάδες (από -18). Το 1/10 των επιχειρήσεων αναφέρει αύξηση των νέων παραγγελιών, όταν όμως το 22% των επιχειρήσεων δηλώνει μειωμένες νέες παραγγελίες (από 25%).

ι) Στο ερώτημα τριμήνου για τους **λόγους που παρεμποδίζουν την παραγωγική δραστηριότητα**, και πάλι ένα 27% των επιχειρήσεων εκτιμά απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 48% να δηλώνει ως σημαντικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης, το 16% την κεφαλαιακή ανεπάρκεια και ένα 8% παράγοντες που συνδέονται με την υπάρχουσα οικονομική κατάσταση.

κ) Τέλος, και στο τριμηνιαίο ερώτημα σχετικά με τις **προβλέψεις των επιχειρήσεων για τον προορισμό των εξαγωγών τους προσεχείς μήνες**, σημειώνεται τον Απρίλιο σημαντική βελτίωση σε σχέση με την προηγούμενη μέτρηση προς όλους τους προορισμούς, με τα σχετικά ισοζύγια στους προορισμούς της ΕΕ (στις +8 από -5 μονάδες), των Βαλκανικών χωρών (στις +11 από -9 μονάδες) και του υπόλοιπου κόσμου (στις +13 από +5 μονάδες) να διαμορφώνονται σε θετικά επίπεδα.

Από τους τρεις επιμέρους τομείς, σημειώνεται βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών και αυτόν το μήνα σε όλους και, κυρίως, στα Ενδιάμεσα αγαθά. Αναλυτικότερα:

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Καταναλωτικά Αγαθά** αυξάνεται ήπια τον Απρίλιο και διαμορφώνεται στις 83,7 μονάδες (από 81,0 μονάδες), στα περυσινά περιπού επίπεδα. Οι θετικές προβλέψεις για την παραγωγή τους επόμενους μήνες υπερδιπλασιάζονται, με το σχετικό δείκτη να κινείται στις +16 μονάδες, ενώ οι αρνητικές εκτιμήσεις παραγγελιών και εγχώριας ζήτησης, όπως και τα αποθέματα παραμένουν στα ίδια επίπεδα (στις -37 και -19 μονάδες αντίστοιχα οι σχετικοί δείκτες). Στους δείκτες των εξαγωγών, σημαντική βελτίωση καταγράφεται στις τρέχουσες εκτιμήσεις (+12 από +1 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ στις

βραχυπρόθεσμες προβλέψεις σημειώνεται κάμψη του θετικού ισοζυγίου (+19 από +27 μονάδες). Ευνοϊκότερες είναι οι προβλέψεις για την απασχόληση, με το 11% των επιχειρήσεων (από 1%) να αναμένει άνοδο και το 15% πτώση (από 13%), ενώ σε σχέση με τις τιμές, οι προβλέψεις μείωσης υπερισχύουν κατά 12 μονάδες των προβλέψεων ανόδου. Στα ερωτήματα τριμήνου τέλος, σημαντική άνοδος σημειώνεται στις νέες παραγγελίες (-6 από -23 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο), ενώ παραμένει στα ίδια σχεδόν επίπεδα, στο 37%, το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι η δραστηριότητά τους διεξάγεται απρόσκοπτα. Τέλος, σε σχέση με τη μέτρηση Ιανουαρίου, βελτιώνονται οι προβλέψεις για τις εξαγωγές προς την ΕΕ και τα Βαλκάνια και υποχωρούν ελαφρά οι αντίστοιχες προβλέψεις προς τις λοιπές χώρες, με τα σχετικά ισοζύγια να είναι όλα θετικά.

Ευνοϊκά μεταβάλλονται οι επιχειρηματικές προσδοκίες και στα **Κεφαλαιουχικά Αγαθά** τον Απρίλιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 67,8 μονάδες (από 64,2 μονάδες), ελαφρώς ανώτερα σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο (64,3 μονάδες), αν και η εικόνα στους επιμέρους δείκτες είναι μικτή: η περαιτέρω κάμψη στις αρνητικές προβλέψεις για την παραγωγή τους προσεχείς μήνες (στις -14 από -27 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο) αντισταθμίζεται εν μέρει από την πτώση των ήδη πολύ χαμηλών εκτιμήσεων για τις παραγγελίες και τη ζήτηση (στις -70 από -67 ο σχετικός δείκτης). Μετά την έντονη αποκλιμάκωση του Μαρτίου στα αποθέματα, ο σχετικός δείκτης τον Απρίλιο δεν μεταβάλλεται από τις +10 μονάδες. Ως προς την εξαγωγική δραστηριότητα, τα ισοζύγια παραγγελιών και ζήτησης εξωτερικού και εξαγωγών βαίνουν δυσμενέστερα, με τις προβλεπόμενες εξαγωγές να κερδίζουν όμως έδαφος. Στην απασχόληση του κλάδου, το αρνητικό ισοζύγιο εξομαλύνεται για τρίτο κατά σειρά μήνα (στις -26 από -39 μονάδες), ενώ στο πεδίο των τιμών, οι προβλέψεις αποκλιμάκωσης υποκαθίστανται από προβλέψεις ανόδου το επόμενο τρίμηνο, με τη συντριπτική πάντως πλειονότητα (4/5 των επιχειρήσεων) να αναμένει σταθερότητα. Στο ερώτημα τριμήνου για την παραγωγική δραστηριότητα, περιορίζεται στο 6% (από 17%) το ποσοστό των επιχειρήσεων που την κρίνει ως απρόσκοπτη, με το κυρίαρχο εμπόδιο να είναι η ανεπάρκεια ζήτησης (80%). Ως προς τις νέες παραγγελίες, ο σχετικός δείκτης χάνει σημαντικό έδαφος τον Απρίλιο σε σχέση με τις αρχές του έτους (-41 από -13 μονάδες), ενώ τέλος, ανοδικά κινείται ο δείκτης προβλέψεων στις εξαγωγές προς όλους τους προορισμούς.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Ενδιάμεσα Αγαθά** βελτιώνονται περισσότερο τον Απρίλιο σε σχέση με τους υπόλοιπους κλάδους, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 83,5 μονάδες (από 74,0 μονάδες), σε καλύτερη επίδοση σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή (78,5 μονάδες). Η ανάκαμψη εκπορεύεται από όλα τα στοιχεία του δείκτη: στις προβλέψεις για τη βραχυπρόθεσμη εξέλιξη της παραγωγής καταγράφεται σημαντική βελτίωση (στις +19 από +2 μονάδες το ισοζύγιο), ενώ και οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες παραγγελίες και τη ζήτηση κερδίζουν 9 μονάδες (στις -54 ο δείκτης), με τα αποθέματα να αποκλιμακώνονται ήπια (+14 από +17 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες εξαγωγές και τις παραγγελίες εξωτερικού βελτιώνονται ελαφρώς, ενώ παράλληλα εντείνονται και οι θετικές προβλέψεις για τις εξαγωγές το επόμενο τρίμηνο. Οι προβλέψεις για την απασχόληση και τις τιμές του τομέα μεταβάλλονται αμφότερες οριακά προς τα πάνω (στις -34 και -7 μονάδες οι δείκτες αντίστοιχα). Τέλος, στα ερωτήματα τριμήνου, οι νέες παραγγελίες κινούνται σε ελαφρώς ανώτερα, αν και αρνητικά επίπεδα σε

σχέση με τον Ιανουάριο (στις -10 από -15 μονάδες το ισοζύγιο), ενώ ταυτόχρονα αυξάνεται ήπια, στο 20%, το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει ότι δεν αντιμετωπίζει προσκόμματα στη λειτουργία του. Τέλος, στις τριμηνιαίες προβλέψεις των εξαγωγικών επιχειρήσεων, οι σχετικοί δείκτες των εξαγωγών προς κάθε προορισμό καταγράφουν αξιοσημείωτη θετική μεταβολή.

2. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ: Βελτίωση του κλίματος, κυρίως λόγω λιγότερο δυσμενών προσδοκιών στα Δημόσια έργα

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές τον Απρίλιο κινείται ανοδικά και διαμορφώνεται στις 40,8 μονάδες (από 33,2 μονάδες), υψηλότερα σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή τιμή του (29,4 μονάδες). Πάντως, γενικά η πορεία του κατά το τελευταίο εξάμηνο παρουσιάζει διακυμάνσεις, καθώς κινείται συνεχώς σε πολύ χαμηλά επίπεδα. **Οι εξαιρετικά αρνητικές προβλέψεις των επιχειρήσεων του τομέα για τις προσδοκώμενες εργασίες του επόμενου τριμήνου αποκλιμακώνονται ελαφρώς στις Κατασκευές Δημοσίων Έργων, ενώ μικρή θετική μεταβολή, χωρίς όμως να αλλάζει επί της ουσίας η αρνητική εικόνα, καταγράφεται και στην προβλεπόμενη απασχόληση.** Αναλυτικότερα, ο έντονα αρνητικός δείκτης *στο πρόγραμμα εργασιών των επιχειρήσεων* το προσεχές τρίμηνο βελτιώνεται κατά 6 μονάδες και διαμορφώνεται στις -80, αν και μόλις 4% των επιχειρήσεων αναμένει άνοδο. Οι προβλέψεις για την απασχόληση του τομέα βελτιώνονται επίσης ελαφρά (στις -43 από -50 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι εκτιμήσεις για την *τρέχουσα πορεία των εργασιών* των επιχειρήσεων παραμένουν απογοητευτικές (στις -65 από -69 μονάδες ο σχετικός δείκτης). Οι μήνες εξασφαλισμένης δραστηριότητας ανέρχονται στους 7,7 (από 6,7), στην καλύτερη φετινή μέχρι στιγμής επίδοση, ενώ ως προς τις τιμές, κυριαρχούν σταθερά οι αποπληθωριστικές προβλέψεις, σύμφωνα με τα 2/5 των επιχειρήσεων, έναντι του 1/5 που αναμένει άνοδο. Τέλος, διευρύνεται ελαφρά στο 8% (από 3%) το ποσοστό όσων δηλώνουν απρόσκοπτη λειτουργία, ενώ από ένα 38% επισημαίνει είτε την ανεπαρκή χρηματοδότηση είτε τη χαμηλή ζήτηση ως τα σημαντικότερα λειτουργικά προσκόμματα. Άλλα εμπόδια που επισημαίνονται είναι η γενική κατάσταση της χώρας και η ύφεση, η γραφειοκρατία, η υψηλή φορολογία, οι μεγάλες εκπτώσεις, οι καθυστερήσεις πληρωμών, ο έντονος ανταγωνισμός, η αναστολή μεγάλων έργων και η απουσία δημοπράτησης έργων, οι υψηλές τιμές των οικοπέδων κ.α.

Στους επιμέρους κλάδους σημειώνονται τα εξής:

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Ιδιωτικές Κατασκευές** χάνει έδαφος για δεύτερο κατά σειρά μήνα και περιορίζεται στις 20,9 μονάδες (από 27 μονάδες), απέχοντας κατά μόλις μία μονάδα από την ιστορικά χαμηλή επίδοση του Ιανουαρίου. Ο δείκτης των προβλεπόμενων εργασιών υποχωρεί περαιτέρω στις -88 μονάδες (από -84 μονάδες), ενώ επιδεινώνονται και οι ήδη δραματικές προβλέψεις για την απασχόληση, με τα 7/10 των επιχειρήσεων να αναμένουν εκ νέου μείωση της. Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών παραμένουν σε δυσμενή επίπεδα (στις -69 μονάδες ο δείκτης), ενώ η εξασφαλισμένη δραστηριότητα των κατασκευαστικών επιχειρήσεων περιορίζεται σε νέα ιστορικά χαμηλά επίπεδα, μόλις στους 3,3 μήνες (από 3,6).

Ως προς τις τιμές του κλάδου, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες διατηρούνται, με το 53% των επιχειρήσεων να αναμένει εκ νέου μείωση τιμών και μόλις το 5% άνοδο. Τέλος, μόλις ένα 2% των ερωτηθέντων δεν αναφέρει λειτουργικά προσκόμματα, ενώ αντίθετα το 55% δηλώνει τη χαμηλή ζήτηση, το 30% την ανεπαρκή χρηματοδότηση και ένα 13% άλλους παράγοντες ως τα βασικότερα επιχειρηματικά εμπόδια.

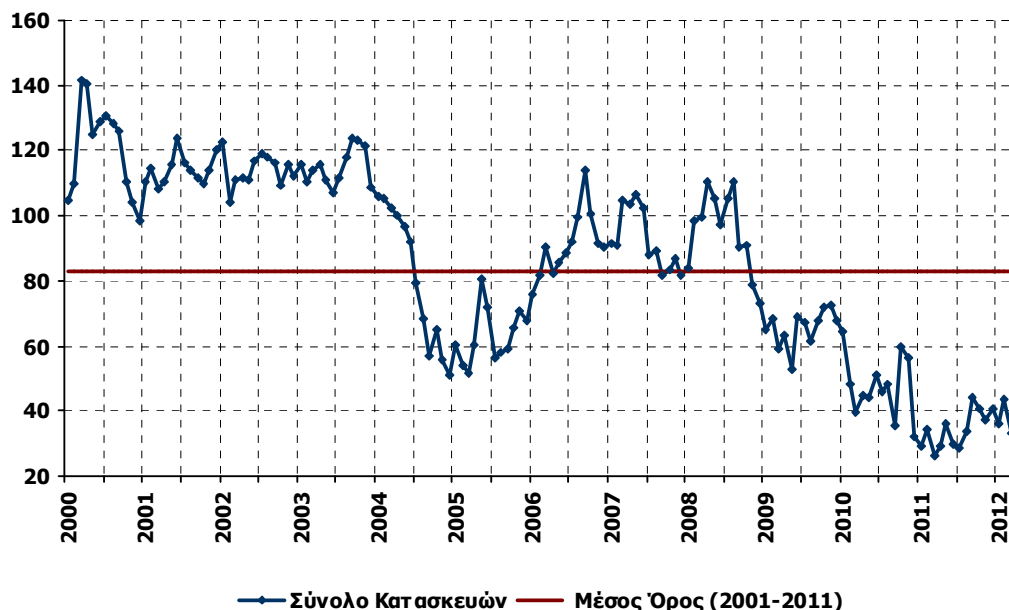
Πίνακας 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές

Κατασκευές (1996-2006=100)					Μέσος όρος							
					Min	Max	2001-2011	2007	2008	2009	2010	2011
					26,3 Μαρτ-11	123,8 Σεπ-03	83,1	92,5	95,3	65,5	47,4	34,2
2011												
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
29,1	34,6	26,3	29,4	36,4	29,9	28,8	33,7	44,3	40,6	37,1	40,7	
2012												
Ι	Φ	Μ	Α	Μ	Ι	Ι	Α	Σ	Ο	Ν	Δ	
36,4	43,4	33,2	40,8									

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις για το πρόγραμμα των εργασιών και τις προβλέψεις για την απασχόληση.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Κατασκευές (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις **Κατασκευές Δημοσίων Έργων** σκαρφαλώνει τον Απρίλιο στις 56,6 μονάδες (από 38,3 μονάδες), στην καλύτερη επίδοσή του από τον Οκτώβριο του 2010, ωθώντας έτσι και το συνολικό δείκτη του τομέα προς τα πάνω. Οι εξαιρετικά δυσοίωνες προβλέψεις για τις προγραμματισμένες εργασίες των επιχειρήσεων εξομαλύνονται ελαφρά, αν και τα 4/5 επιχειρήσεων εξακολουθούν να αναμένουν μείωση (από το συντριπτικό πάντως 88%-90% των προηγούμενων μηνών). Σημαντική είναι η βελτίωση των προοπτικών της απασχόλησης του κλάδου, με προβλέψεις ανόδου από το 26% των επιχειρήσεων (από 14%) και το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -23 μονάδες (από -

42). Από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα πορεία των εργασιών των επιχειρήσεων περιορίζονται ελαφρά (στις -62 από -71 μονάδες ο σχετικός δείκτης), ενώ ως προς τις τιμές, ο δείκτης παραμένει ελαφρά αρνητικός, παρά τη μικρή άνοδο (στις -3 από -7 μονάδες). Τέλος, τετραπλασιάζεται στο 12% το ποσοστό των επιχειρήσεων που δηλώνει ανεμπόδιστη λειτουργία, ενώ από τις υπόλοιπες, το 44% δηλώνει τη χαμηλή χρηματοδότηση, το 3% τις καιρικές συνθήκες, το ¼ τη χαμηλή ζήτηση και το 16% τους λοιπούς συγκυριακούς παράγοντες ως βασικότερα προσκόμματα στην ομαλή λειτουργία του.

3. ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ: Στα ίδια επίπεδα το επιχειρηματικό κλίμα

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** παραμένει σχεδόν αμετάβλητος τον Απρίλιο, στις 52,4 μονάδες (από 51,9 μονάδες), επίδοση πάντως χαμηλότερη κατά 10 μονάδες σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή. **Οι τρέχουσες πωλήσεις παραμένουν απογοητευτικές, ωστόσο φαίνεται να προεξοφλείται κάποια μικρή ανάσχεση της πτώσης των πωλήσεων στο επόμενο τρίμηνο, χωρίς βέβαια να ανατρέπεται η γενική εικόνα της υποχώρησης, ενώ και το ύψος των αποθεμάτων παραμένει σχεδόν αμετάβλητο.** Αναλυτικότερα, επιδεινώνονται οι ήδη έντονα αρνητικές *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για τις τρέχουσες πωλήσεις*, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -78 μονάδες (από -69), καθώς το συντριπτικό 82% (από 76%) των επιχειρήσεων αναφέρει μειωμένες πωλήσεις το τρέχον τρίμηνο. Αντίθετα, οι προβλέψεις για την *εξέλιξη των πωλήσεων το επόμενο τρίμηνο* σημειώνουν βελτίωση, κινούμενες όμως σε πολύ αρνητικό επίπεδο έτσι και αλλιώς (στις -47 μονάδες ο σχετικός δείκτης). Στις *εκτιμήσεις για τα αποθέματα*, το σχετικό ισοζύγιο διατηρείται στα ίδια επίπεδα (στις +2 μονάδες), ενώ αμβλύνονται ελαφρώς οι πολύ αρνητικές παραγγελίες προς προμηθευτές (στις -57 μονάδες). Από την άλλη πλευρά, οι προβλέψεις για την απασχόληση διορθώνονται ελαφρώς, όμως σταθερά καμία επιχείρηση του κλάδου δεν αναμένει άνοδο, σε αντίθεση με το 43% (από 53%) των επιχειρήσεων που προβλέπουν μείωση των θέσεων εργασίας. Τέλος, ως προς τις τιμές, ο σχετικός αποπληθωριστικός δείκτης παραμένει χαμηλά, στις -26 (από -30) μονάδες, με το 1/3 των επιχειρήσεων να δηλώνει εκ νέου προσδοκίες μείωσης των τιμών και μόλις το 8% να κάνει λόγο για άνοδό τους.

Οι εξελίξεις σε επιμέρους κλάδους του Λιανικού εμπορίου είναι οι εξής:

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Τρόφιμα – Ποτά – Καπνός** υποχωρούν οριακά τον Απρίλιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 68 μονάδες (από 70,8 μονάδες), στη δυσμενέστερη επίδοση από τον Ιούλιο του 2010. Από τα βασικά στοιχεία δραστηριότητας του κλάδου, οι αρνητικές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις, αλλά και οι προοπτικές για τις βραχυπρόθεσμες πωλήσεις των επιχειρήσεων διευρύνονται οριακά, με τα σχετικά ισοζύγια να διαμορφώνονται αμφότερα στις -39 μονάδες. Το επίπεδο ρευστοποίησης των αποθεμάτων είναι ικανοποιητικό πάντως, καθώς το 1/5 των επιχειρήσεων τα κρίνει ως χαμηλά για την εποχή και οι υπόλοιπες επιχειρήσεις να τα θεωρούν κανονικά για την εποχή. Οι προβλέψεις παραγγελιών προς τους προμηθευτές κινούνται πτωτικά για δεύτερο κατά σειρά μήνα, με το σχετικό αρνητικό δείκτη να υπερδιπλασιάζεται στις -46 μονάδες. Από την άλλη πλευρά, η

εικόνα της απασχόλησης φαίνεται να εξομαλύνεται, καθώς το 94% των επιχειρήσεων εκτιμά σταθερότητα στις θέσεις εργασίας το επόμενο τρίμηνο. Τέλος, σε σχέση με τις τιμές, το ισοζύγιο παραμένει αρνητικό, στις -11 μονάδες, αν και έχει καταγράψει άνοδο των 12 μονάδων σε σχέση με τον Μάρτιο.

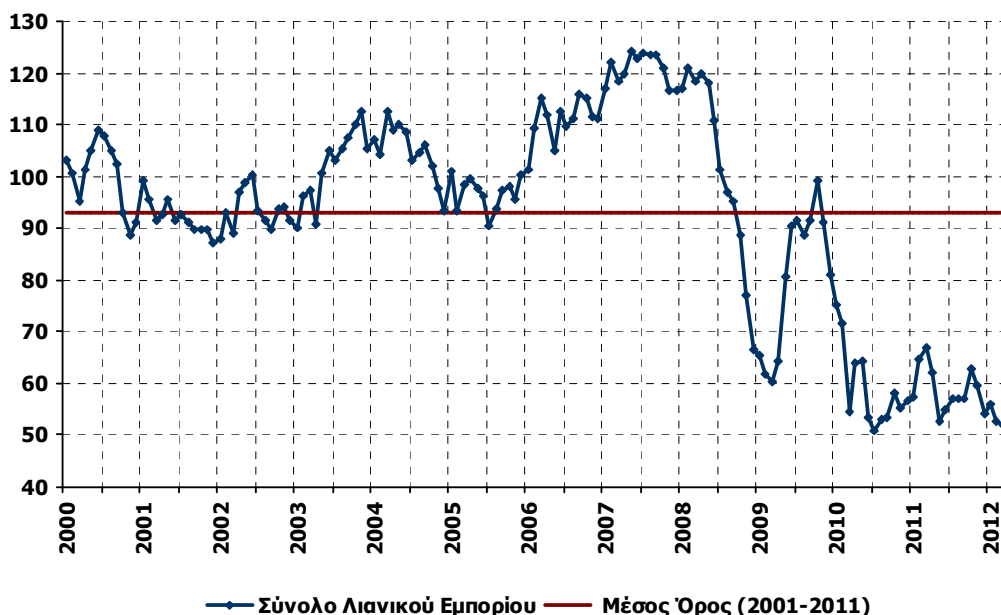
Πίνακας 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο

Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)		Μέσος όρος									
		Min	Max	2001-2011	2007	2008	2009	2010	2011		
		50,8	124,3	92,9	120,8	102,5	80,4	59,2	58,9		
2011											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
57,5	64,8	66,7	62,0	52,9	55,0	56,9	57,2	57,1	62,8	59,7	54,1
2012											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
56,0	52,7	51,9	52,4								

Σημείωση: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση τις εκτιμήσεις και προβλέψεις για τις πωλήσεις και το ύψος των αποθεμάτων.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στο Λιανικό Εμπόριο (1996-2006=100)

Πηγή: IOBE

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στα **Υφάσματα – Ένδυση – Υπόδηση**, μετά το χαμηλό επίπεδο του Μαρτίου, τον Απρίλιο κινείται ανοδικά και διαμορφώνεται στις 53,9 μονάδες (από 35,6 μονάδες). Οι καθολικά αρνητικές εκτιμήσεις για τις πωλήσεις το τρέχον τρίμηνο διορθώνονται τον Απρίλιο, με αποτέλεσμα το σχετικό ισοζύγιο να διαμορφώνεται στις -76 μονάδες (από -98), ενώ αμβλύνονται ελαφρώς οι εξαιρετικά αρνητικές προβλέψεις για τις πωλήσεις του επόμενου τριμήνου (στις -70 από -83 μονάδες ο δείκτης). Σημαντική είναι η ρευστοποίηση των αποθεμάτων που επιτυγχάνεται, με το δείκτη να διαμορφώνεται στις -9

μονάδες (από +11). Στις παραγγελίες προς προμηθευτές στο επόμενο διάστημα, ένα 87% των επιχειρήσεων (από 97%) αναμένει συρρίκνωση, ενώ σε όρους απασχόλησης στον κλάδο, το 1/3 των επιχειρήσεων (από 84%) προβλέπει πτώση τους και καμία επιχείρηση δεν προβλέπει άνοδο. Τέλος, οι προβλέψεις για τις τιμές δείχνουν συνέχιση της υποχώρησής τους, αφού το 65% των επιχειρήσεων προβλέπει περαιτέρω μείωση και καμία επιχείρηση δεν αναμένει άνοδο.

Πτωτικά κινούνται οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Είδη Οικιακού Εξοπλισμού**, με το σχετικό δείκτη να καταγράφει μικρές, αλλά συνεχείς διακυμάνσεις το τελευταίο εξάμηνο και να διαμορφώνεται τον Απρίλιο στις 46 μονάδες (από 58,4). Η τρέχουσα πτώση εκπορεύεται από την κατακόρυφη επιδείνωση των τρεχουσών πωλήσεων, με το σύνολο σχεδόν των επιχειρήσεων να επισημαίνει πτωτικές πωλήσεις. Λιγότερο αρνητικές είναι πάντως οι προβλέψεις για τις πωλήσεις της επόμενης περιόδου (στις -39 από -36 μονάδες ο δείκτης), ενώ τα αποθέματα του κλάδου διογκώνονται, καθώς ο σχετικός δείκτης ενισχύεται στις +17 μονάδες (από +3), στην υψηλότερη τιμή του τελευταίου εξαμήνου. Σε σχέση με τις προοπτικές των παραγγελιών προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο, ο έντονα αρνητικός δείκτης διορθώνεται προς τα πάνω, κερδίζοντας 21 μονάδες (στις -51), όμως οι εξαιρετικά δυσμενείς προβλέψεις για την απασχόληση διατηρούνται (στις -81 από -79 μονάδες ο σχετικός δείκτης). Τέλος, στις τιμές, οι πληθωριστικές προσδοκίες εξομαλύνονται, αλλά παραμένουν κυρίαρχες (στις -2 από -15 μονάδες ο δείκτης).

Βελτιώνονται για δεύτερο κατά σειρά μήνα οι επιχειρηματικές προσδοκίες τον Απρίλιο στα **Οχήματα – Ανταλλακτικά**, όπου ο σχετικός δείκτης διαμορφώνεται στις 61 μονάδες, οριακά υψηλότερα σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό επίπεδο του. Προχωρώντας στα επιμέρους στοιχεία δραστηριότητας, οι πολύ χαμηλές εκτιμήσεις για τις τρέχουσες πωλήσεις των επιχειρήσεων ενισχύονται (στις -79 από -73 μονάδες ο σχετικός δείκτης), εξέλιξη η οποία όμως υπεραντισταθμίζεται από την αξιοσημείωτη θετική μεταβολή στο δείκτη των προβλεπόμενων πωλήσεων (στις -29 από -58 μονάδες) και την εξομάλυνση του θετικού ισοζυγίου των εκτιμημένων αποθεμάτων (στις +3 από +12 μονάδες). Φαίνεται δηλαδή να προεξοφλείται κάποια βελτίωση το επόμενο διάστημα. Από τα υπόλοιπα στοιχεία, ο έντονα αρνητικός δείκτης προβλέψεων των παραγγελιών προς προμηθευτές το επόμενο τρίμηνο κερδίζει 17 μονάδες και διαμορφώνεται στις -45, ενώ οι προβλέψεις για την απασχόληση παραμένουν δυσοίωνες, παρά τη θετική μεταβολή των 10 μονάδων στο σχετικό ισοζύγιο (στις -60 μονάδες). Τέλος, ως προς τις τιμές, ο σχετικός δείκτης παραμένει αρνητικός στις -17 μονάδες (από -22), χωρίς όμως οι όποιες μειώσεις στις τιμές να απορροφούν την απολεσθείσα ζήτηση του κλάδου.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Πολυκαταστήματα** υποχωρούν περαιτέρω τον Απρίλιο και διαμορφώνονται στη δυσμενέστερη φετινή επίδοση, με το σχετικό δείκτη να χάνει επιπλέον 10 μονάδες, φθάνοντας στις 40,4 μονάδες, σημαντικά χαμηλότερα και έναντι της αντίστοιχης περσινής τιμής του (76,8 μονάδες). Η πτώση εκπορεύεται από την περαιτέρω μείωση στις προβλέψεις για τις πωλήσεις του κλάδου, όπου σχεδόν όλες οι επιχειρήσεις εκτιμούν πτώση (στις -97 μονάδες από -65 ο σχετικός δείκτης). Αντίστοιχα, ομόφωνες είναι και οι αρνητικές εκτιμήσεις για το τρέχον επίπεδο των πωλήσεων (στις -96 μονάδες ο δείκτης), ενώ σχεδόν αμετάβλητα, αλλά χαμηλά για την εποχή παραμένουν και τα αποθέματα (στις -32 μονάδες ο σχετικός δείκτης). Λογικά, οι προβλέψεις για παραγγελίες προς προμηθευτές είναι πολύ

δυσμενείς, με τα ¾ των επιχειρήσεων να προϋδεάζουν για εκ νέου μείωσή τους και καμία επιχείρηση να μην αναμένει άνοδο. Ως προς την απασχόληση, το 17% (από 20%) των επιχειρήσεων του κλάδου αναμένει μείωση στις θέσεις εργασίας και το υπόλοιπο 83% προβλέπει σταθερότητα, ενώ στις προσδοκώμενες τιμές, τα 3/5 των ερωτηθέντων προβλέπουν μείωσή τους.

4. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ: Οριακή ανάκαμψη στις επιχειρηματικές προσδοκίες

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** τον Απρίλιο κινείται οριακώς ανοδικά σε σχέση με τον Μάρτιο και διαμορφώνεται στις 56,1 μονάδες, χαμηλότερα σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή τιμή του (62,9 μονάδες). **Στους βασικούς δείκτες δραστηριότητας, οι αρνητικές εκτιμήσεις για την κατάσταση της επιχείρησης το τελευταίο τρίμηνο και η χαμηλή τρέχουσα ζήτηση αμβλύνονται ελαφρώς, γεγονός που αντισταθμίζεται όμως από τις προβλέψεις για τη ζήτηση της επόμενης περιόδου, οι οποίες επιδεινώνονται. Σε κλαδικό επίπεδο, ανοδικά κινούνται οι προσδοκίες στα Ξενοδοχεία – Εστιατόρια και στις Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες.** Αναλυτικότερα, οι αρνητικές *εκτιμήσεις των επιχειρήσεων για την τρέχουσα δραστηριότητά τους* εξασθενούν περαιτέρω τον Απρίλιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -34 μονάδες (από -37). Μικρή θετική μεταβολή καταγράφεται και στις *εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση*, με το σχετικό ισοζύγιο να κερδίζει 4 μονάδες και να διαμορφώνεται στις -32 μονάδες. Αντίθετα, στο πεδίο των προβλέψεων *για τη ζήτηση του επόμενου τριμήνου*, ο σχετικός δείκτης κινείται ελαφρώς πτωτικά, φθάνοντας στις -24 μονάδες (από -21), με τα 2/5 των επιχειρήσεων (από 35%) να αναμένουν νέα υποχώρηση της ζήτησης. Οι προβλέψεις απασχόλησης του τομέα βαίνουν εκ νέου ελαφρώς δυσμενέστερες, με το σχετικό δείκτη να χάνει 3 μονάδες και να διαμορφώνεται στις -33, ενώ σε σχέση με τις τιμές, το 1/3 των επιχειρήσεων αναμένει νέα πτώση. Τέλος, περιορίζεται στο 13% (από 18%) το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, με το 35% να επισημαίνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως το βασικότερο εμπόδιο στη λειτουργία του, το 30% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 20% τους λοιπούς παράγοντες, όπως η γενική οικονομική κατάσταση και η ύφεση, ο έντονος ανταγωνισμός, η γραφειοκρατία, ο περιορισμένος τραπεζικός δανεισμός, η υψηλή φορολογία, η εποχικότητα, η καθυστέρηση εισπράξεων Δημοσίου και οι καθυστερήσεις πληρωμών πελατών, η έλλειψη χρηματοδότησης από τον τραπεζικό τομέα και η ανεπάρκεια της ρευστότητας στην αγορά, η εγκληματικότητα και η υποβάθμιση του κέντρου της Αθήνας κ.α.

Σε επίπεδο βασικών κλάδων των Υπηρεσιών επισημαίνονται τα εξής:

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες στα **Ξενοδοχεία – Εστιατόρια** κινούνται για τρίτο διαδοχικό μήνα ανοδικά, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 64,1 μονάδες (από 58,9 μονάδες), σε κατώτερα όμως επίπεδα έναντι της αντίστοιχης περσινής τιμής του (74,3 μονάδες). Στην άνοδο του συνολικού δείκτη συμβάλλουν οι εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων, όπου καταγράφεται άμβλυνση του σχετικού αρνητικού ισοζυγίου κατά 16 μονάδες (στις -40). Οι αρνητικές εκτιμήσεις για την τρέχουσα ζήτηση, αλλά και οι προβλέψεις

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας IOBE (DG ECFIN)
Απρίλιος 2012

για τη βραχυπρόθεσμη ζήτηση δεν μεταβάλλονται, με τους σχετικούς δείκτες να διαμορφώνονται αντίστοιχα στις -38 και -10 μονάδες. Στα ίδια σχεδόν επίπεδα παραμένει και ο αρνητικός δείκτης των προβλέψεων για την απασχόληση (στις -35 μονάδες), μετά την έντονη πτώση του τον Μάρτιο, με το 38% των επιχειρήσεων να αναμένει μείωση των θέσεων εργασίας (από 41%) και μόλις το 3% (από 5%) να προσδοκά το αντίθετο. Στις τιμές, οι αποπληθωριστικές προσδοκίες κυριαρχούν σταθερά, εκφραζόμενες από το 23% των επιχειρήσεων. Τέλος, το ¼ των επιχειρήσεων (από 22%) δηλώνει απρόσκοπτη λειτουργία, ενώ από τις υπόλοιπες επιχειρήσεις, το 56% κρίνει ως βασικότερο εμπόδιο την ανεπάρκεια ζήτησης και ένα 10% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης.

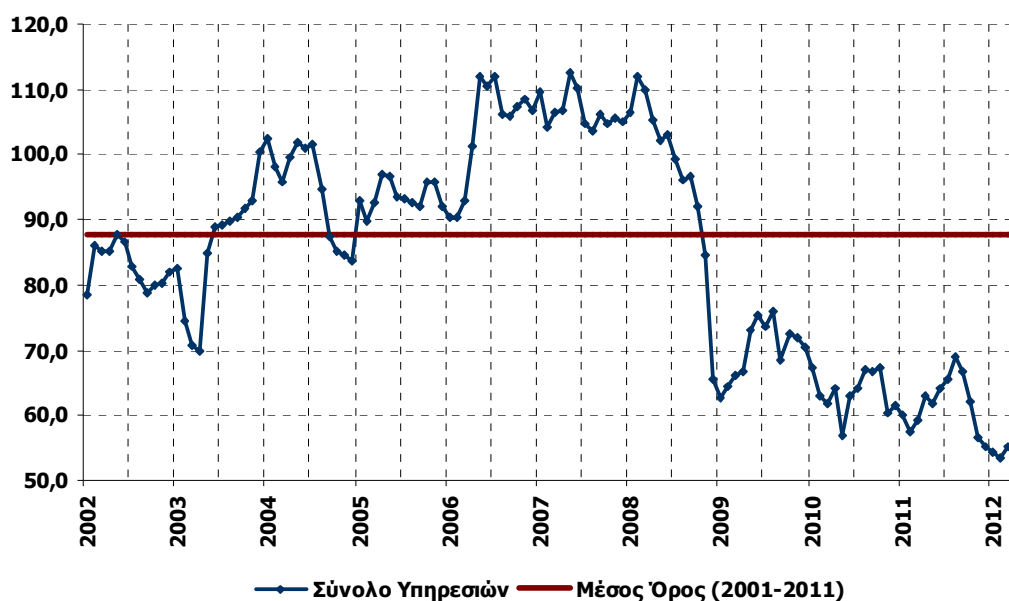
Πίνακας 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες

Υπηρεσίες (1998-2006=100)		Μέσοι όροι									
		Min	Max	2001-2011	2007	2008	2009	2010	2011		
		53,4 <i>Φεβ-12</i>	122,5 <i>3^ο τριμ 01</i>	87,8	106,6	97,8	70,1	63,6	61,7		
2011											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
60,1	57,5	59,2	62,9	61,9	64,0	65,4	69,1	66,8	62,1	56,5	55,2
2012											
I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
54,2	53,4	55,2	56,1								

Σημειώσεις: Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών υπολογίζεται με βάση την κατάσταση της επιχείρησης, καθώς και τις εκτιμήσεις και τις προβλέψεις για την πορεία της ζήτησης.

Πηγή: IOBE

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις Υπηρεσίες
(1998-2006=100)

Πηγή: IOBE

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στα **Τουριστικά Πρακτορεία**, μετά τη σημαντική άνοδο του περασμένου μήνα, διατηρείται τον Απρίλιο στα ίδια επίπεδα, στις 56,2 μονάδες, σημαντικά χαμηλότερα σε σχέση με την αντίστοιχη περσινή τιμή του (72,8 μονάδες). Η

άμβλυνση των αρνητικών εκτιμήσεων για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων και την τρέχουσα ζήτηση κατά 10 και 3 μονάδες αντίστοιχα (στις -43 και -50 αντίστοιχα τα σχετικά ισοζύγια) αντισταθμίζεται πλήρως από την απαισιοδοξία για τη προβλεπόμενη ζήτηση (στις -35 μονάδες από -20). Ως προς τις προοπτικές για την απασχόληση του κλάδου, οι δυσσώινες προβλέψεις δεν μεταβάλλονται, με το 1/5 των επιχειρήσεων να αναμένει μείωση. Ως προς τις τιμές, το αρνητικό ισοζύγιο του περασμένου μήνα διευρύνεται ελαφρά στις -36 μονάδες (από -33), ενώ τέλος, το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν απρόσκοπτη δραστηριότητα ενισχύεται στο 29% (από 20%), με το 32% των ερωτηθέντων να δηλώνουν την ανεπάρκεια ζήτησης ως το σημαντικότερο εμπόδιο και το 1/4 την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης.

Μετά τη μικρή υποχώρηση τον Μάρτιο, οι επιχειρηματικές προσδοκίες στις **Διάφορες Επιχειρηματικές Δραστηριότητες** βελτιώνονται τον Απρίλιο, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις 58,8 μονάδες (από 52,4 μονάδες), στα περυσινά επίπεδα. Το αρνητικό ισοζύγιο στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων επανέρχεται στα επίπεδα Φεβρουαρίου, στις -27 μονάδες (από -50), ενώ μικρή βελτίωση σημειώνεται και στην προβλεπόμενη ζήτηση των υπηρεσιών του κλάδου (στις -16 από -21 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο). Η ζήτηση του τρέχοντος τριμήνου ήταν υποτονική (στις -27 ο δείκτης), ενώ από τα υπόλοιπα στοιχεία δραστηριότητας, οι δυσμενείς προβλέψεις για την απασχόληση δεν μεταβάλλονται, με το ¼ των επιχειρήσεων να αναμένει μείωσή της και μόλις το 2% να προβλέπει άνοδο. Στο πεδίο των τιμών, το 57% των επιχειρήσεων (από 31%) αναμένει υποχώρηση και καμία επιχείρηση εκ νέου δεν προβλέπει άνοδο, ενώ τέλος, το 1/10 των επιχειρήσεων δηλώνει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, το 28% αναφέρει την ανεπάρκεια ζήτησης, το 48% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και ένα 14% τους παράγοντες που συνδέονται με τη τρέχουσα οικονομική συγκυρία ως τα κυριότερα λειτουργικά προσκόμματα.

Στη χαμηλότερη τιμή του τελευταίου επταμήνου υποχωρούν οι επιχειρηματικές προσδοκίες στους **Ενδιάμεσους Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς** (δεν περιλαμβάνονται οι Τράπεζες) τον Απρίλιο, με το σχετικό δείκτη να κατέρχεται στις 51,2 μονάδες (από 63,5 μονάδες), πολύ χαμηλότερα έναντι της περσινής επίδοσής του (75,3 μονάδες). Η υποχώρηση του συνολικού δείκτη προέρχεται από την έντονη πτώση στις εκτιμήσεις για την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων (στις -47 από -21 μονάδες το σχετικό ισοζύγιο) και τις δυσσώινες προβλέψεις για την τρέχουσα ζήτηση, όπου το σχετικό αρνητικό ισοζύγιο υπερτριπλασιάζεται, στις -35 μονάδες. Αν και περιορίστηκε η υποχώρηση της τρέχουσας ζήτησης, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -14 μονάδες (από -18), στο πεδίο της απασχόλησης, το σχετικό ισοζύγιο χάνει 25 μονάδες, αγγίζοντας τις -35. Οι τιμές υποχωρούν, καθώς το 14% των επιχειρήσεων προβλέπει νέα πτώση τους. Τέλος, το 27% των επιχειρήσεων του κλάδου (από 29%) αναφέρει απρόσκοπτη επιχειρηματική λειτουργία, ενώ από τις υπόλοιπες, το 36% δηλώνει την ανεπαρκή ζήτηση ως σημαντικότερο κώλυμα, το 16% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και το 19% την τρέχουσα οικονομική κατάσταση ως τα βασικά λειτουργικά εμπόδια του κλάδου.

Οι επιχειρηματικές προσδοκίες των υπηρεσιών **Πληροφορικής και Ανάπτυξης Λογισμικού** καταγράφουν πτώση 17 μονάδων τον Απρίλιο, η οποία φέρνει το σχετικό δείκτη σε ιστορικά

χαμηλά επίπεδα, στις 30,3 μονάδες. Η εικόνα της τρέχουσας δραστηριότητας είναι απογοητευτική με το σχετικό δείκτη στις -62 από -38 μονάδες, ενώ εξίσου δραματική είναι και η υποχώρηση της τρέχουσας ζήτησης του κλάδου (στις -68 από -41 μονάδες ο σχετικός δείκτης). Αλλά και για την προσεχή περίοδο οι προβλέψεις είναι ακόμα πιο δυσοίωνες (στις -47 από -28 μονάδες το ισοζύγιο), ενώ παρόμοια είναι η εξέλιξη και στις προβλέψεις για την απασχόληση (στις -41 από -28 μονάδες ο δείκτης). Ως προς τις τιμές, οι σχετικές προβλέψεις υποδηλώνουν συνέχιση της πτώσης, με τα 2/3 των επιχειρήσεων να αναμένουν νέα μείωση τιμών. Τέλος, το 1/5 των επιχειρήσεων αναφέρει απρόσκοπτη λειτουργία, με το 38% να δηλώνει την ανεπάρκεια ζήτησης ως το σημαντικότερο εμπόδιο, το 26% την ανεπάρκεια κεφαλαίων κίνησης και ένα 14% την παρατεταμένη ύφεση και τους λοιπούς παράγοντες.

ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ: Απρίλιος 2012

Οριακή ανάκαμψη στην καταναλωτική εμπιστοσύνη

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης ενισχύεται οριακά τον Απρίλιο και διαμορφώνεται στις -78,7 μονάδες (από -79,3), στη λιγότερο δυσμενή επίδοση του τελευταίου επταμήνου. Η προεκλογική περίοδος δημιουργεί συνήθως υψηλότερες προσδοκίες σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά, όμως ειδικά σε αυτές τις εκλογές οι αβεβαιότητες για την πορεία της οικονομίας κυριαρχούν. Τα νοικοκυριά φαίνεται να αναμένουν τις μετεκλογικές εξελίξεις, που θα καθορίσουν άλλωστε τις κρίσιμες επιλογές της οικονομικής πολιτικής και άρα και τις νέες παραμέτρους της κοινωνικοοικονομικής ζωής της Ελλάδας στο επόμενο διάστημα, την ίδια στιγμή που η ανεργία κλιμακώνεται συνεχώς και οι προοπτικές ανάκαμψης της οικονομίας είναι ιδιαίτερα θολές. Τα ελληνικά νοικοκυριά παραμένουν πρώτα και με διαφορά στην ευρωπαϊκή κλίμακα απαισιοδοξίας, ενώ ακολουθούν σταθερά η Πορτογαλία, η Ουγγαρία, η Βουλγαρία, η Ρουμανία και η Κύπρος, η οποία όμως σημειώνει σημαντική θετική μεταβολή. Εν γένει, η καταναλωτική εμπιστοσύνη κινείται ανοδικά σε 16 ευρωπαϊκές χώρες τον Απρίλιο, ενώ θετικοί δείκτες καταγράφονται και πάλι μόνο στην Φινλανδία, την Σουηδία και την Δανία. Αναλυτικότερα για την Ελλάδα:

■ Αμετάβλητες οι δυσοίωνες προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών

Οι προβλέψεις των Ελλήνων καταναλωτών τον Απρίλιο για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τους προσεχείς 12 μήνες παραμένουν στα ίδια επίπεδα, μετά την ελαφρά άνοδο του περασμένου μήνα, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται εκ νέου στις -73,3 μονάδες. Τα 4/5 των Ελλήνων καταναλωτών κρίνουν ότι το επόμενο διάστημα η οικονομική τους κατάσταση θα επιδεινωθεί ελαφρά ή αισθητά και το 1/10 εξ' αυτών θεωρεί ότι δεν θα μεταβληθεί. Οι σχετικοί δείκτες στην ΕΕ και στην Ευρωζώνη διαμορφώνονται αμφότεροι στις -10,5 μονάδες.

■ Στα ίδια επίπεδα και οι πολύ χαμηλές προβλέψεις για την οικονομική κατάσταση της χώρας

Στα ίδια, δυσμενή επίπεδα διαμορφώνονται οι προβλέψεις των νοικοκυριών για την οικονομική κατάσταση της χώρας τους το προσεχές 12-μηνο, με το σχετικό δείκτη να κινείται οριακά προς τα κάτω, στις -77,6 μονάδες. Το ποσοστό των καταναλωτών που προβλέπουν αισθητή επιδείνωση φθάνει στο 77%, αν και ενισχύεται στο 6% (από 4%) το ποσοστό εκείνων που αναμένουν μικρή βελτίωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη κινούνται πτωτικά, στις -25,2 και -24,0 μονάδες.

■ Ανάκαμψη από το ιστορικά χαμηλό επίπεδο της πρόθεσης για αποταμίευση

Τον Απρίλιο σημειώνεται άνοδος στην πρόθεση για αποταμίευση τους προσεχείς 12 μήνες, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται κατά 4 μονάδες υψηλότερα σε σχέση με το χαμηλό ρεκόρ του προηγούμενου μήνα, στις -75,9 μονάδες. Το 11% των καταναλωτών (από 7%) θεωρεί

πιθανή ή πολύ πιθανή την αποταμίευση το επόμενο 12μηνο, ενώ το 87% (από 92%) τη θεωρεί μη πιθανή ή καθόλου πιθανή. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη διαμορφώνονται στις -11,0, και -11,7 μονάδες.

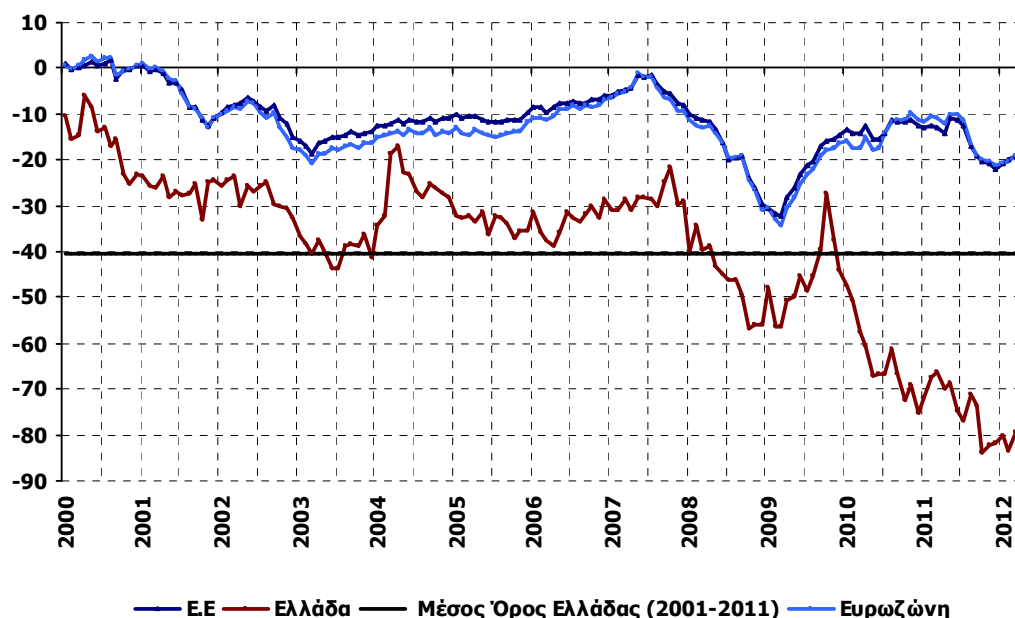
Πίνακας 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

		Μέσοι όροι										
	Min	Max	2001-2011	2007	2008	2009	2010	2011				
ΕΕ-27	-31,9 Μαρ-09	0,8 Ιαν-01	-12,2	-4,5	-17,7	-23,1	-13,2	-15,6				
Ευρωζώνη	-34,2 Μαρ-09	1,0 Ιαν-01	-13,4	-5,2	-18,4	-24,8	-14,2	-14,6				
Ελλάδα	-83,8 Οκτ-11	-16,9 Απρ-04	-40,3	-28,5	-46,0	-45,7	-63,4	-74,1				
2011												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	-12,8	-12,5	-13,0	-14,1	-11,0	-11,2	-12,6	-17,0	-19,3	-20,5	-20,9	-22,1
Ευρωζώνη	-11,6	-10,3	-11,0	-12,0	-10,2	-10,0	-11,5	-16,8	-19,3	-20,1	-20,5	-21,3
Ελλάδα	-72,1	-67,3	-66,2	-70,0	-68,5	-75,0	-76,8	-71,2	-73,6	-83,8	-82,3	-81,9
2012												
	I	Φ	M	A	M	I	I	A	Σ	O	N	Δ
ΕΕ-27	-20,8	-20,1	-19,3	-20,2								
Ευρωζώνη	-20,7	-20,3	-19,1	-19,9								
Ελλάδα	-80,1	-83,5	-79,3	-78,7								

Σημείωση: ο Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών υπολογίζεται με βάση τις προβλέψεις για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας, την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους, την πρόθεση αποταμίευσης και την πρόβλεψη για την ανεργία. Οι προβλέψεις κινούνται στο διάστημα +100 (όλοι προβλέπουν αύξηση) έως -100 (όλοι προβλέπουν μείωση) και εμφανίζονται ως διαφορές των θετικών-αρνητικών απαντήσεων. Αρνητική διαφορά σημαίνει ότι το ποσοστό αυτών που προβλέπουν μείωση του συγκεκριμένου μεγέθους είναι υψηλότερο του ποσοστού όσων προσδοκούν αύξηση και αντίστροφα.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfín

Διάγραμμα 6: Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτών (εποχικά εξομαλυμένα στοιχεία)

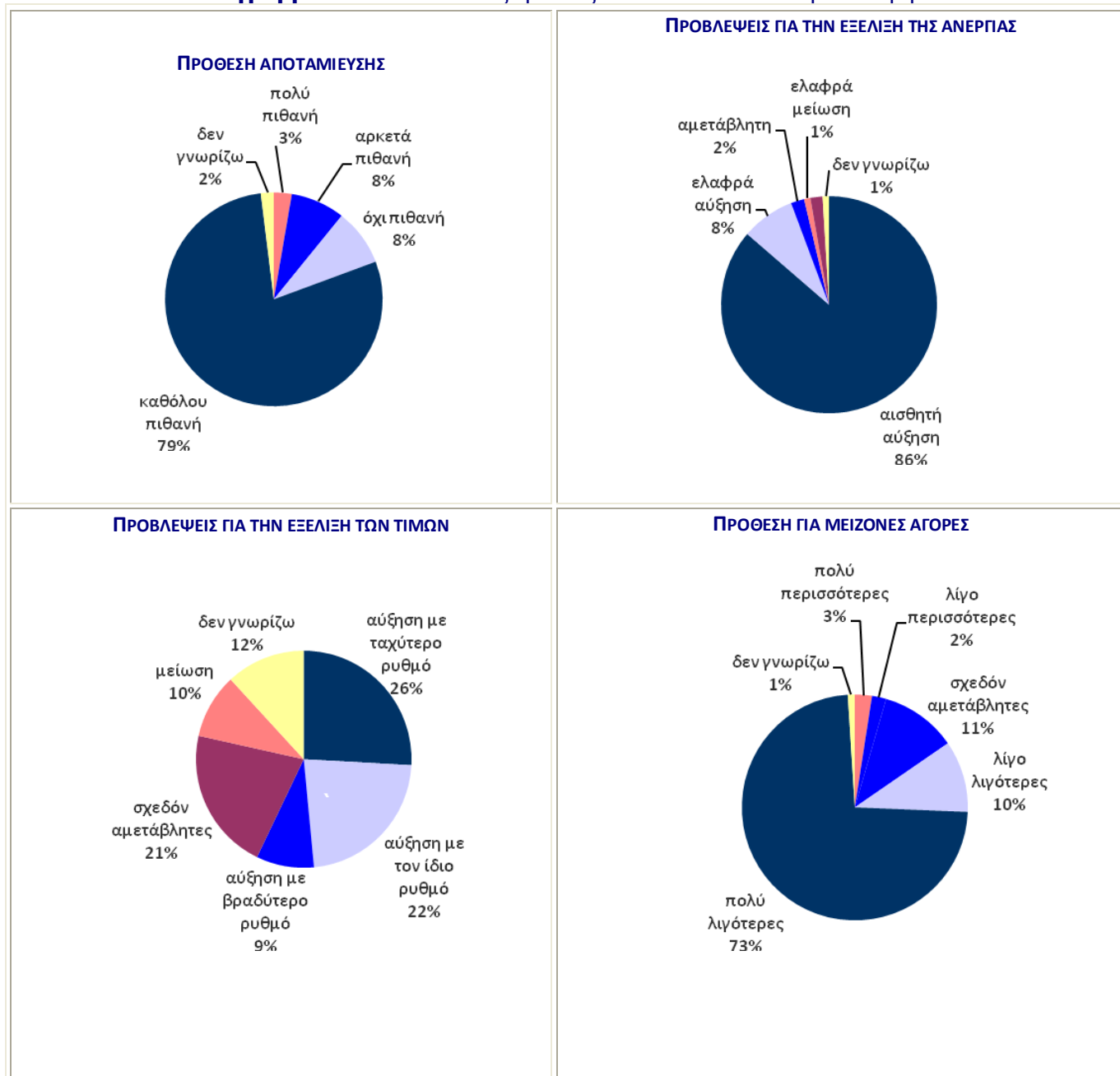

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, DG Ecfín

■ Καμία βελτίωση στις απαισιόδοξες προβλέψεις για την εξέλιξη της ανεργίας

Ο δείκτης πρόβλεψης των καταναλωτών για την εξέλιξη της ανεργίας τους προσεχείς 12 μήνες παραμένει στα ίδια σχεδόν επίπεδα τον Απρίλιο, στις 88 μονάδες (από 87,5). Το 86% των πολιτών (από 84%) προβλέπει ότι η ανεργία θα αυξηθεί αισθητά, ενώ το 2% (από μηδενικό) κρίνει ότι θα σημειώσει αισθητή μείωση. Οι αντίστοιχοι δείκτες σε ΕΕ και Ευρωζώνη μειώνονται οριακά στις +34,3 και +33,5 μονάδες.

Διάγραμμα 7: Βασικοί Δείκτες έρευνας καταναλωτών το επόμενο 12μηνο

Πηγή: IOBE

■ **Οριακή άμβλυση των αρνητικών προβλέψεων για μείζονες αγορές**

Η πρόθεση των καταναλωτών για σημαντικές αγορές τους προσεχείς 12 μήνες (επίπλων, ηλεκτρικών συσκευών κ.λπ.) αποδυναμώνεται οριακά τον Απρίλιο, με το σχετικό δείκτη φθάνει στις -72,6 μονάδες. Το 73% (από 77%) των Ελλήνων καταναλωτών προβλέπει ότι θα προβεί σε πολύ λιγότερες δαπάνες, με το 5% να δηλώνει ότι θα προβεί σε λίγο ή πολύ περισσότερες δαπάνες. Οι σχετικοί ευρωπαϊκοί δείκτες κάμπτονται οριακά στις -24,2 μονάδες σε αμφότερες ΕΕ και Ευρωζώνη.

■ **Αναθέρμανση των πληθωριστικών προσδοκιών**

Τον Απρίλιο ο δείκτης πρόβλεψης των τιμών τους προσεχείς 12 μήνες, μετά την αισθητή πτώση του περασμένου μήνα, επανέρχεται στις 19,1 μονάδες. Το ποσοστό των καταναλωτών που προβλέπει αύξηση τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό διευρύνεται στο 48% (από 41%), ενώ όσοι αναμένουν σταθερότητα περιορίζονται στο 21% (από 27%). Οι αντίστοιχοι ευρωπαϊκοί μέσοι όροι αυξάνονται αμφότεροι στις δύο ζώνες στις +27 μονάδες.

■ **Άνοδος του ποσοστού εκείνων που «αντλούν από τις αποταμιεύσεις τους»**

Σχετικά με την τρέχουσα οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους τον Απρίλιο, το ποσοστό των ελληνικών νοικοκυριών που κρίνει ότι έχει αυξήσει λίγο την αποταμίευσή του αυξάνεται στο 11% (από 9%), ενώ το ποσοστό που δηλώνει ότι «μόλις τα βγάζει πέρα» περιορίζεται στο 58% (από 63%). Το ποσοστό των νοικοκυριών που δηλώνει ότι αντλεί από τις αποταμιεύσεις του ανέρχεται στο 17% (από 14%), ενώ στα ίδια σχεδόν επίπεδα (13-14%) παραμένει το ποσοστό εκείνων που αναφέρουν ότι έχουν χρεωθεί.

Τον Απρίλιο, στην έρευνα καταναλωτών εξετάζονται **τρία επιπρόσθετα** ζητήματα, σε τριμηνιαία βάση, τα οποία εξειδικεύουν ακόμα περισσότερο την πρόθεση για μείζονες αγορές διαρκών καταναλωτικών αγαθών (αυτοκίνητο, κατοικία) και έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον ως πρόδρομοι δείκτες για την ιδιωτική κατανάλωση. Αναλυτικότερα:

- Η πρόθεση αγοράς αυτοκινήτου εντός των επόμενων 12 μηνών υποχωρεί περαιτέρω, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται σε νέα ιστορικά χαμηλά επίπεδα, στις -96,6 μονάδες (από -93,4). Ο σχετικός δείκτης στην ΕΕ και την Ευρωζώνη παραμένει σχεδόν αμετάβλητος από τα επίσης ιστορικά χαμηλά του επίπεδα (στις -75,5 και -78,3 μονάδες αντίστοιχα). Το ποσοστό των Ελλήνων καταναλωτών που δηλώνει ότι είναι αρκετά ή πολύ πιθανό να προβεί σε αγορά αυτοκινήτου το επόμενο 12μηνο περιορίζεται στο 1% (από 4%), ενώ αυξάνεται στο 96% (από 90%) το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι δεν είναι καθόλου πιθανό να προβούν σε μια τέτοια αγορά.
- Σε ιστορικά χαμηλό ρεκόρ διαμορφώνεται τον Απρίλιο και η πρόθεση για αγορά ή κατασκευή κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών, με το σχετικό δείκτη να φθάνει στις -96,9 μονάδες (από -93,9). Η επίδοση αυτή είναι δυσμενέστερη από τους αντίστοιχους ευρωπαϊκούς δείκτες, οι οποίοι διαμορφώνονται αντίστοιχα στις -88,7 και -89,4 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη. Είναι χαρακτηριστικό ότι κανένα νοικοκυριό, δε δηλώνει ότι θα προβεί ή ενδέχεται να προβεί σε αγορά/ κατασκευή κατοικίας τον επόμενο χρόνο.

- Οριακή προς τα πάνω είναι τον Απρίλιο η μεταβολή από την ιστορικά χαμηλή πρόθεση πραγματοποίησης σημαντικών δαπανών για βελτίωση / ανανέωση της κατοικίας εντός των επόμενων 12 μηνών του Ιανουαρίου, με το σχετικό δείκτη να διαμορφώνεται στις -88,1 μονάδες. Οι ευρωπαϊκοί δείκτες αυξάνονται επίσης οριακά, στις -57,6 και -59,2 μονάδες σε ΕΕ και Ευρωζώνη αντίστοιχα. Το ποσοστό των ελληνικών νοικοκυριών που δηλώνουν ότι είναι μη πιθανό ή καθόλου πιθανό να πραγματοποιήσουν σημαντικές σχετικές δαπάνες το επόμενο διάστημα παραμένει στο 94%.